

บทที่ ๓

แนวทางการดำเนินงานพัฒนาโรงพักแม่วางเพื่อก้าวสู่โรงพักวิถีพุทธ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาโรงพักเพื่อการก้าวสู่โรงพักวิถีพุทธของสถานีตำรวจภูธรแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ ๑๕ รูป/คน จากกลุ่มผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) คือ หัวหน้าสถานีตำรวจ หัวหน้าแผนก ผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนา ซึ่งปฏิบัติงานในสถานีตำรวจภูธรแม่วาง นักวิชาการทางพระพุทธศาสนา และข้าราชการและประชาชนในพื้นที่ จัดเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ หัวหน้าสถานีตำรวจ ข้าราชการตำรวจ จำนวน ๓ คน

กลุ่มที่ ๒ นักวิชาการทางพระพุทธศาสนา จำนวน ๓ ท่าน

กลุ่มที่ ๓ ข้าราชการและประชาชนในพื้นที่ จำนวน ๙ คน

ในบทนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในสถานีตำรวจ การรณรงค์ปลูกฝัง ธรรมะแก่ตำรวจในสถานี และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตำรวจโดยใช้หลักธรรม มีรายละเอียด ดังนี้

๓.๑ การจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในสถานีตำรวจ

แนวทางการดำเนินงานพัฒนาโรงพักแม่วางเพื่อก้าวสู่โรงพักวิถีพุทธ ด้านการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในสถานีตำรวจภูธรแม่วางนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดกิจกรรมออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนทางกายภาพหรือสถานที่ของสถานีตำรวจ และส่วนของการพัฒนาด้านบุคลากร จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ทำการวิเคราะห์และประมวลผลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) นำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

๓.๑.๑ การจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในสถานีตำรวจ ด้านสถานที่

๑) ปัญหาและอุปสรรคในอดีต

สถานีตำรวจภูธรแม่วางในอดีต คือช่วงก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๙ นั้น นับได้ว่ายังไม่มี การจัดระบบระเบียบในสถานที่ทำงาน เช่น ไม่มีการจัดเรียงเอกสารที่เป็นระเบียบ สภาพภายในสถานี ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่มีห้องพระ ไม่มีพระพุทธรูปประดิษฐานในสถานีตำรวจเพื่อใช้ในการยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานที่จอดรถคับแคบไม่สะดวก อาณาบริเวณไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ปลอมยให้หญ้าขึ้นรก ไม่มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการ ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้มาใช้บริการ ไม่มีศาลาไว้ให้พักผ่อน ไม่มีน้ำดื่มบริการประชาชน และไม่มีถังขยะสำหรับการคัดแยก

ขยะ ทั้งนี้ เกิดจากระบบการบริหารจัดการที่ไม่มี ไม่มีประสิทธิภาพ และขาดงบประมาณในการสนับสนุนการทำกิจกรรมต่างๆ

๒) การดำเนินการในปัจจุบัน

ในปัจจุบัน สถานีตำรวจภูธรแม่วาง ได้มีการปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น โดยจัดโต๊ะทำงานให้ง่าย สะดวกต่อการให้บริการประชาชน มีการจัดเรียงเอกสารตามรหัสตัวอักษร มีการจัดสถานที่จอดรถสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีการแบ่งห้องน้ำที่เป็นสัดส่วน มีพระพุทธรูปประดิษฐานหน้าสถานี มีการดูแลรักษาบำรุงต้นไม้ ศาลาที่พักสำหรับให้ประชาชนได้พักผ่อน มีน้ำดื่มสะอาดไว้คอยบริการ

๓) แนวทางการจัดสถานที่ตามหลักโรงพักวิสุทธิ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า การจัดสถานที่ตามหลักโรงพักวิสุทธิ นั้น “ควรมีห้องพระ มีโต๊ะหมู่บูชา และมีพระพุทธรูป เพื่อให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้าสวดมนต์ไหว้พระ เป็นสิ่งช่วยยึดเหนี่ยวจิตใจ”^๑ เพราะโดยภาระหน้าที่งานของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความเสี่ยงต่อการเกิดเหตุร้ายขณะการเข้าจับกุมผู้ร้ายได้ ดังนั้น การได้สวดมนต์ไหว้พระก่อนออกปฏิบัติการ จะสามารถช่วยเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ ขณะเดียวกัน ห้องพระยังสามารถเปิดให้บริการแก่ประชาชนที่มาใช้บริการได้เข้าใช้ด้วย ส่วนสภาพแวดล้อมภายในสถานีนั้น ควรจัด“ให้สะอาดเรียบร้อย มีการจัดเอกสารอย่างเป็นระเบียบ คั่นหาง่าย”^๒ ทั้งนี้ งานบริการประชาชนจำเป็นต้องให้บริการได้อย่างรวดเร็ว ลดเวลาการรอคอยที่เกิดขึ้น สถานีตำรวจจึงต้องจัดเอกสารให้ได้ตามหลักของการจัดเก็บ มีการลงรหัสเลขทะเบียน และจัดเก็บให้ตรงกับช่องที่ระบุเพื่อลดเวลาในการหาเอกสาร ในด้านสถานที่จอดรถนั้น เนื่องจากสภาพที่ผ่านมา สถานีตำรวจภูธรแม่วาง จัดสถานที่จอดรถให้เฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่านั้น จึงทำให้ประชาชนที่มาติดต่อราชการ ไม่มีที่จอดรถ การจอดรถที่ไม่เป็นระเบียบยังมีความเสี่ยงต่อการเกิดการเสียดสีกันขึ้น ดังนั้น “ควรจัดให้มีที่จอดรถสำหรับผู้มาติดต่อราชการที่สะดวก”^๓ ด้านพระพุทธรูปที่จัดให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจได้สักการะนั้น “ปัจจุบันสถานีตำรวจภูธรแม่วาง จัดให้มีพระพุทธรูปประดิษฐานบริเวณหน้าที่ทำการเพื่อให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจกราบไหว้บูชา และยึดเหนี่ยวจิตใจในการปฏิบัติงานใน

^๑ สัมภาษณ์ นายมูล หน่อแก้ว, มัคทายก, วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^๒ สัมภาษณ์ พ.ต.ท. ทิฆุฒิ บัณฑิตชูสกุล, รองผู้กำกับการสอบสวน สภ.แม่วาง, วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^๓ สัมภาษณ์ นายอุ้นเรือน คำภิโล, กำนันตำบลทุ่งปี/ประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอแม่วาง, วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

ทุกๆ ด้าน”^๔ ส่วนการปรับปรุงบริบทสภาพแวดล้อมนั้น “สถานี่ต้องร่มรื่นด้วยต้นไม้ และควรทำป้ายสุภาชิต คติสอนใจ และหลักคำสอนทางศาสนาติดไว้บนต้นไม้ เสมือนต้นไม้พูดได้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชนทั่วไป ได้นำไปใช้ปฏิบัติ”^๕ รวมถึง“สถานี่ตำรวจต้องสะอาด ดูไม่รกตา และควรมีไม้ดอกไม้ประดับตามสมควร”^๖ การจัดไม้ดอกไม้ประดับ เพื่อสร้างบรรยากาศของสถานี่ที่ทำงานนั้นสามารถช่วยลดความเคร่งเครียดให้แก่ผู้มาติดต่อและผู้ให้บริการได้ และ“ควรปรับภูมิทัศน์โดยรอบสถานี่ตำรวจให้ร่มรื่นสะอาดตา”^๗ สำหรับจุดให้บริการประชาชน “ควรจัดที่พักหรือห้องพักสำหรับผู้มาติดต่อหรือมาใช้บริการ”^๘ และ“ควรมีศาลาพักร้อนไว้ผ่อนคลายความเครียด ควรมีน้ำดื่มหรือกาแฟไว้บริการประชาชน และควรมีหนังสือพิมพ์ให้อ่านเล่นไว้บริการ”^๙ รวมถึง“...สถานี่ตำรวจควรมีห้องน้ำสะอาด และต้องมีห้องน้ำสำหรับผู้พิการ และจัดให้มีถังขยะที่สามารถแยกประเภทของขยะ ไม่ใช่ใส่รวมไปในถังเดียว...”^{๑๐}

สรุปว่า การจัดสถานี่ของสถานี่ตำรวจตามหลักโรงพักวิถีพุทธ เพื่อบริการประชาชนของสถานี่ตำรวจแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ นั้น สถานี่ตำรวจควรสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และควรจัดให้มีดอกไม้ประดับตามสมควร ควรมีห้องพระ มีโต๊ะหมู่บูชาและพระพุทธรูป เพื่อให้ตำรวจและประชาชนผู้มาใช้บริการ ได้เข้าสวดมนต์ และเพื่อให้มีสิ่งช่วยยึดเหนี่ยวจิตใจ ควรมีต้นไม้ที่ให้ความร่มรื่น ภูมิทัศน์โดยรอบสถานี่ควรสะอาดตา ควรมีห้องน้ำที่สะอาด และมีห้องน้ำสำหรับผู้พิการควรมีสถานี่จอดรถสะดวก ควรจัดที่พักหรือห้องพักสำหรับผู้มาติดต่อหรือมาใช้บริการ และควรมีศาลาพักร้อนไว้ผ่อนคลาย รวมถึงการจัดให้มีน้ำดื่ม หรือกาแฟและสื่อบันเทิงไว้บริการประชาชน

๓.๑.๒ การจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในสถานี่ตำรวจ ด้านการพัฒนาบุคลากร

๑) ปัญหาและอุปสรรคในอดีต

การจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในอดีต คือก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๙ นั้น สถานี่ตำรวจภูธรแม่วาง ยังไม่มีนโยบายในการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรที่สอดคล้องกับกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาจะเป็นเพียงกิจส่วนตัว เฉพาะตนของ

^๔ สัมภาษณ์ พ.ต.อ.วงศ์พัทธ์ จำรูญพันธุ์, รักษาการแทนผู้กำกับการ สภ.แม่วาง จ.เชียงใหม่, วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๙.

^๕ สัมภาษณ์ นายใจคำ ตาปัญญา, ปราชญ์ชาวบ้าน, วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙.

^๖ สัมภาษณ์ นายมานพ สายไฮคำ, สารธารณสุขอำเภอแม่วาง, วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^๗ สัมภาษณ์ นายสุทิน จันทร์งาม, นายอำเภอแม่วาง, วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙.

^๘ สัมภาษณ์ นายมงคล กาเหว่า, ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกาดวิทยาคม, วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^๙ สัมภาษณ์ พระครูสุชาติธรรมมาวุธ, เจ้าคณะตำบลแม่วิน, วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๐} สัมภาษณ์ พระครูสุนทรธรรมโชติ, เจ้าคณะตำบลบ้านกาด, วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๙.

เจ้าหน้าที่ตำรวจเท่านั้น ส่วนนโยบายที่ออกให้ปฏิบัติอย่างชัดเจนเพื่อการมีส่วนร่วมกับชุมชนนั้น ไม่มีการกำหนด อีกทั้ง เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องรับภาระงานมาก รวมถึงรายได้ที่ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ เมื่อถึงวันหยุดจำเป็นต้องหารายได้พิเศษ จึงไม่มีเวลาเข้าร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา

๒) การดำเนินการในปัจจุบัน

ในปัจจุบัน กิจกรรมทางพระพุทธศาสนาได้เปิดกว้างสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทั้งนี้ เนื่องจากมีนโยบายด้านการตรวจราชการเข้ามาเป็นองค์ประกอบสนับสนุนให้สถานีตำรวจภูธรแม่uangเป็นสถานีตำรวจเพื่อประชาชน ดังนั้น บุคลากรของสถานีตำรวจได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น มีการจัดให้มีกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาขึ้นในบางโอกาส มีกิจกรรมการรณรงค์การงดเหล้าในช่วงเข้าพรรษา มีการพาเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าถือศีลปฏิบัติธรรมมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดกิจกรรมแห่เทียนพรรษา และเข้าร่วมตักบาตรเทโวในวันขึ้นปีใหม่ อย่างไรก็ตาม กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจมิได้เข้าร่วมครบทุกคน ทั้งนี้ เพราะติดภาระกิจการปฏิบัติหน้าที่ประจำวัน และเมื่อมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ขึ้น เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องใช้กำลังพลเพิ่มเพื่อดูแลรักษาความปลอดภัย และอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน จึงทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจขาดโอกาสที่จะได้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว อีกทั้ง แนวทางการกำหนดนโยบาย ยังไม่มีการประกาศเป็นนโยบายในแนวทางวิสุทธิพุทธ จึงทำให้การดำเนินการต่างๆ ไม่สมบูรณ์ ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร

๓) แนวทางการพัฒนาด้านบุคลากร

แนวทางการพัฒนาด้านบุคลากรในด้านการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนานั้น ผู้บังคับบัญชาควรกำหนดเป็นนโยบาย และประกาศใช้ให้ผู้ใต้บังคับบัญชารับทราบโดยทั่วกันเสียก่อน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกคนได้ตระหนักถึงความสำคัญของนโยบายดังกล่าว ทั้งนี้ “แนวทางสำคัญในการพัฒนาบุคลากร คือ การปฏิบัติธรรมในวิถีชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ ผู้บริหารควรเป็นผู้นำในการพัฒนาตนเอง และปฏิบัติเป็นตัวอย่าง”^{๑๑} ดังนั้น “ควรวางแผนพัฒนาบุคลากร โดยการสร้างศรัทธา สร้างความเข้าใจ ด้วยวิธีที่เหมาะสมกับลักษณะของบุคลากร”^{๑๒} รวมถึง “ควรจัดกิจกรรมศึกษาดูงานหน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา”^{๑๓} เพื่อให้การปฏิบัติมีผลสัมฤทธิ์ และสถานีตำรวจภูธรแม่uang “ควรจัดกิจกรรมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ปฏิบัติธรรม นั่งสมาธิ สวดมนต์ ฝึกภาวนาจิต หรือจัดกิจกรรมถือศีล นอนวัด ปฏิบัติธรรมช่วงเข้าพรรษา”^{๑๔} เพราะจะเป็นการกล่อมเกลาคิดใจ ทำให้จิตสงบ

^{๑๑} สัมภาษณ์ นายมูล หน่อแก้ว, มัคคนายก, วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๒} สัมภาษณ์ พ.ต.ท. ทิฆมวุฒิ บัณฑิตชูสกุล, รองผู้กำกับการสอบสวน สภ.แม่uang, วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๓} สัมภาษณ์ นายอุ้นเรือน คำภีโล, กำนันตำบลทุ่งปี/ประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอแม่uang, วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๔} สัมภาษณ์ นายสุราษฎร์ เจริญวงศ์, หัวหน้ากัญญาณพรัตน์แม่uang, วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๙.

หรือ “จัดอบรมการปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อพุทธศาสนา เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจบางคนไม่ได้สนใจว่า หลักธรรมจะมีประโยชน์กับตนเองอย่างไรบ้าง”^{๑๕} และควรจัดโครงการที่เห็นได้อย่างเด่นชัดและเป็นรูปธรรม เช่น “จัดโครงการสถานียิ้ม เพื่อส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจยิ้มแย้มแจ่มใส มีอารมณ์ที่ดีในการให้บริการแก่ประชาชน”^{๑๖} กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ สถานีตำรวจภูธรแม่วาง มีอาจจะปฏิบัติให้สำเร็จได้แต่เพียงผู้เดียว ดังนั้น ต้องสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยการ “ร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เช่น อำเภอ กรมป่าไม้ หรือกรมบรรเทาสาธารณภัยในการออกไปพบไปประชาชน นำสิ่งของที่จำเป็นไปแจกจ่ายหรือไปร่วมในกิจกรรมทางพุทธศาสนาต่างๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น”^{๑๗} อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาให้ครบทุกคนนั้น “ควรนิมนต์พระสงฆ์มาเทศนาหลักธรรมในสถานีตำรวจ และจัดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสลับสับเปลี่ยนกันมาฟังให้ครบทุกคน”^{๑๘} และควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้าร่วม “การตักบาตรในวันสำคัญต่างๆ ร่วมกับวัด เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา และวันออกพรรษา”^{๑๙} และ “ควรส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าร่วมในงานทำบุญต่างๆ ของชุมชน เช่น ทำบุญปีใหม่ ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ งานบวช ทำบุญถวายสังฆทาน ฯลฯ และเข้าร่วมพิธีกรรมเกี่ยวกับงานอวมงคลต่างๆ เช่น ทำบุญงานศพ ทำบุญครอบรอบวันตาย ทำบุญอุทิศต่างๆ เป็นต้น”^{๒๐} รวมถึง “ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้มีส่วนร่วมในการสงเคราะห์ ศาสนบุคคล คือ สงเคราะห์ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก และอุบาสิกา เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้สัมผัสหลักการสงเคราะห์ผู้อื่น”^{๒๑} ในด้านการสร้างบุญกุศลให้เกิดแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น ควร “ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ร่วมสร้างพระพุทธรูป สถูป โบสถ์ วิหาร พระเจดีย์ อันเป็นที่เคารพสักการบูชาของพุทธศาสนิกชนทั่วไป”^{๒๒} และควร “จัดอบรมความรู้ด้านพิธีกรรมที่พุทธบริษัทพึงปฏิบัติในทางพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย พิธีบำเพ็ญกุศล พิธีทำบุญ พิธีถวายทาน พิธีถวายเทียนพรรษาและพิธีอื่นๆ ทั่วไป ให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อให้เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้พบเห็น”^{๒๓} อย่างไรก็ตาม กิจกรรมภายในสถานีตำรวจที่ควรปฏิบัติเป็นกิจวัตร คือ “ควรจัดกิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระ ก่อนเข้าทำงาน ทุกวัน กิจกรรมรับศีล

^{๑๕} สัมภาษณ์ พ.ต.อ.วงศ์พัทธ์ จำรูญพันธุ์, รักษาการแทนผู้กำกับการ สภ.แม่วาง จ.เชียงใหม่, วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๖} สัมภาษณ์ พ.ต.ท. พิทักษ์ ทวงค์, หัวหน้างานสอบสวน สภ.แม่วาง, วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๗} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ กันทะวงศ์, หัวหน้าอาสาสมัครตำรวจบ้าน, วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๘} สัมภาษณ์ นายใจคำ ดาปัญญา, ปราชญ์ชาวบ้าน, วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๙} สัมภาษณ์ นายมานพ สายไฮคำ, สาธารณสุขอำเภอแม่วาง, วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๐} สัมภาษณ์ นายสุทิน จันทรงาม, นายอำเภอแม่วาง, วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๑} สัมภาษณ์ นายมงคล กาเหว่า, ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกาตวิทยาคม, วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๒} สัมภาษณ์ พระครูสุทธินิธยานรังสี, เจ้าคณะอำเภอแม่วาง, วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๓} สัมภาษณ์ พระครูสุชาติธรรมารุณ, เจ้าคณะตำบลแม่วิน, วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙.

คือให้มีการทบทวนศีลทุกวัน มีการแผ่เมตตาทุกวัน หรือมีการสวดมนต์ฟังธรรมประจำสัปดาห์ หรือในวันพระ”^{๒๔} และ “เมื่อมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ทางพระพุทธศาสนาแล้ว ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติธรรม (ศีล สมาธิ ปัญญา) หากมีผู้ที่กระทำได้ดี ปฏิบัติได้ถูกต้อง ควรมีการบันทึกและยกย่องการปฏิบัติธรรมนั้นๆ เพื่อเป็นแรงเสริมให้มีการทำความดีต่อ และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเพื่อร่วมงาน”^{๒๕}

สรุปว่า การจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในสถานีดารวจ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาโรงพักเพื่อก้าวสู่โรงพักวิสุทธิของสถานีดารวจอุตรแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ นั้น ควรดำเนินการโดยการจัดให้มีการสวดมนต์ไหว้พระ ฟังธรรม ฝึกการปฏิบัติภาวนา การรับศีล การสงเคราะห์พุทธบริษัท ๔ การร่วมสร้างและบูรณปฏิสังขรณ์ศาสนสถาน การศึกษาด้านพิธีกรรมต่างๆ รวมถึงการอบรมด้านเจตคติที่ดีต่อพระพุทธศาสนา ทั้งนี้ ควรจัดกิจกรรมหรือร่วมดำเนินกิจกรรมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

๓.๒ การรณรงค์ปลูกฝังธรรมะแก่ตำรวจในสถานี

๑) ปัญหาและอุปสรรคในอดีต

การจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในอดีต คือก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๙ นั้น สถานีตำรวจอุตรแม่วาง ยังไม่มีนโยบายในการรณรงค์ปลูกฝังธรรมะแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ การปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่เป็นการประพฤติปฏิบัติจากที่เคยบวชเรียนมาเท่านั้น และไม่มีการบูรณาการต่อ ไม่มีการประเมินผลการปฏิบัติแต่อย่างใด รวมถึงไม่มีการสร้างแรงจูงใจ ไม่มีการให้รางวัลในการปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบด้านหลักธรรมให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ

๒) การดำเนินการในปัจจุบัน

ในปัจจุบัน ได้มีการรณรงค์ปลูกฝังธรรมะแก่ตำรวจในบางโอกาสเท่านั้น ยังมิได้จัดตั้งเป็นนโยบายหรือเป้าประสงค์หลักขององค์กร การรณรงค์ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่เป็นการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ติดตั้งไว้อย่างจุดต่างๆ ภายในสถานีดารวจเท่านั้น ไม่มีการประชาสัมพันธ์ด้วยการกระจายเสียง บุคคลภายนอกที่ไม่ได้เข้ามาติดต่อกับราชการจะไม่รับทราบถึงแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา

๓) แนวทางการรณรงค์ปลูกฝังธรรมะแก่ตำรวจในสถานี

แนวทางการดำเนินงานพัฒนาโรงพักแม่วางเพื่อก้าวสู่โรงพักวิสุทธิ ด้านการรณรงค์ปลูกฝังธรรมะแก่ตำรวจในสถานีดารวจอุตรแม่วางนั้น ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ทำการวิเคราะห์

^{๒๔} สัมภาษณ์ พระครูสุนทรธรรมโชติ, เจ้าคณะตำบลบ้านกาด, วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๕} สัมภาษณ์ นายวิระชาติ ชี้อตระกูล, ปลัดอาวุโสอำเภอแม่วาง, วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙.

และประมวลผลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) นำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า “ควรเริ่มต้นจากการกำหนดเป็นนโยบายการ รมรงค์ปลูกฝังธรรมะแก่ตำรวจในสถานี และวางแผนยุทธศาสตร์ กำหนดเป็นแผนดำเนินการ”^{๒๖} โครงการที่เกิดขึ้นควรมีการกำหนดผู้นำ ซึ่ง “ผู้บังคับบัญชาต้องเป็นผู้นำในการปลูกฝังธรรมะแก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ”^{๒๗} และ “ผู้นำควรต้องประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามหลัก ธรรมะนั้น ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาต้องเป็นผู้ที่คุณธรรม โดยเน้นการพัฒนาตนเองจากภายในสู่ ภายนอก คือการฝึกอบรมจิตใจโดยตรง เช่น การอบรมปลูกฝังด้วยการศึกษา การอ่านหนังสือ การปฏิบัติธรรม ให้มีสติตามทันอารมณ์ความรู้สึกทั่วทั้งพร้อม การฝึกสมาธิเพื่อให้เกิดปัญญา ถือเป็น การฝึกการมีคุณธรรม ก่อนจะนำไปสู่การเป็นคนดีของสังคมอย่างถาวร และถือเป็นแบบอย่างที่ดีใน การปฏิบัติงานได้”^{๒๘} เมื่อพัฒนาตัวบุคคลแล้ว ควรขยายแนวความคิดไปสู่ผู้ใต้บังคับบัญชา ด้วยการ “รณรงค์การสร้างภาพลักษณ์หรือค่านิยมว่าเป็นชุมชนของผู้มีปัญญา ชอบแสวงหาปัญญา รู้จักคิด รู้จักศาสนา”^{๒๙} ดังนั้น “ผู้บังคับบัญชาต้องมีนโยบายส่งเสริมให้ตำรวจรักการอ่านหนังสือดีๆ โดยเฉพาะด้านหลักธรรมคำสอน เข้าใจชีวิตทั้งตนเองและผู้อื่น จะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน”^{๓๐} หรือ “จัดอบรมหรือบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดีมีคุณธรรมโดยยึด หลักสังคหวัตถุ ๔ หลักอคติ หลักสัปปริสธรรม ๗ พรหมวิหาร ๔ หลักศีล ๕ และหลักไตรสิกขา เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่”^{๓๑} ควรสร้างแรงจูงใจด้วยการ “การยกย่องเชิดชูเกียรติเจ้าหน้าที่ ตำรวจที่มีความประพฤติดีปฏิบัติชอบ เพื่อส่งเสริมคนดีมีคุณธรรมในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี”^{๓๒} และ “ควรต่อต้านหรือไม่สนับสนุนค่านิยมของการเสพติดในวัดถุณนิยม และอบายมุขต่างๆ เช่น การดื่มเหล้า การเล่นเกมพนัน”^{๓๓} แต่ควรจัดโครงการที่สร้างสรรค์ด้านคุณธรรม เช่น “โครงการ

^{๒๖} สัมภาษณ์ นายมูล หน่อแก้ว, มัคทายก, วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๗} สัมภาษณ์ พ.ต.ท. ทิฆัมภ์ บัณฑิตชูสกุล, รองผู้กำกับการสอบสวน สภ.แม่วาง, วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๘} สัมภาษณ์ นายอุ้นเรือน คำภีโล, กำนันตำบลทุ่งปี/ประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอแม่วาง, วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๙} สัมภาษณ์ นายสุราษฎร์ เจริญวงศ์, หัวหน้ากัญยานพรัตน์แม่วาง, วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๓๐} สัมภาษณ์ พ.ต.อ.วงศ์พัทธ์ จำรูญพันธ์, รักษาการแทนผู้กำกับการ สภ.แม่วาง จ.เชียงใหม่, วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๓๑} สัมภาษณ์ พ.ต.ท. พิทักษ์ ทาวงค์, หัวหน้างานสอบสวน สภ.แม่วาง, วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๓๒} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ กันทะวงศ์, หัวหน้าอาสาสมัครตำรวจบ้าน, วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๓๓} สัมภาษณ์ นายใจคำ ตาปัญญา, ปราชญ์ชาวบ้าน, วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙.

ตำรวจสีขาวคุณธรรม เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจที่นำหลักธรรมมาใช้”^{๓๔} รวมถึงควร“สอดแทรก เพิ่มเติม พุทธธรรมในวิสัยทัศน์ของตำรวจ”^{๓๕} เพื่อเป็นการชี้นำการปฏิบัติและควร“ดำเนินกิจกรรมร่วมกับวัด และชุมชนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และวันสำคัญทางประเพณี เช่น กิจกรรมหล่อเทียนพรรษา การทอดกฐินทอดผ้าป่า รณรงค์ผ่านประเพณี ๑๒ เดือน ฯลฯ”^{๓๖} ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหมุนเวียนสับเปลี่ยนเข้าร่วมกิจกรรมในทุกปี ให้ครบทุกคน และควร“นำเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าร่วมกิจกรรมของวัดและชุมชน เช่น กิจกรรมทำความสะอาดวัด กิจกรรมช่วยเหลือสังคมอื่นๆ เช่น นำอาหารไปเลี้ยงคนชราที่บ้านพักคนชรา หรือบ้านเด็กกำพร้า”^{๓๗} หรือ “ร่วมกับวัดในชุมชนจัดกิจกรรมทางด้านศาสนา เช่น เชิญพระสงฆ์มาแสดงพระธรรมเทศนา”^{๓๘} และ “รณรงค์การปลูกจิตสำนึกผ่านโครงการในลักษณะกระตุ้นจิตสำนึกต่อการนำหลักธรรมมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อสนองคุณต่อประเทศชาติ”^{๓๙} ขณะเดียวกัน ควร “รณรงค์การดำเนินกิจกรรมปลูกฝังธรรมะของตำรวจผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ หนังสือพิมพ์ วารสาร สื่อโฆษณา เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบรูปแบบการเปลี่ยนแปลง และสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน รวมถึงเป็นการกระตุ้นเตือนให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่จะได้รับการพัฒนาโรงพักเพื่อการก้าวสู่โรงพักวิถีพุทธ”^{๔๐}

สรุปว่า การรณรงค์ปลูกฝังธรรมะแก่ตำรวจในสถานีนั้น ควรเริ่มจากการกำหนดนโยบาย และดำเนินการตามนโยบาย โดยผู้บังคับบัญชาควรเป็นผู้นำในการประพฤติปฏิบัติ ด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างภาพลักษณ์ชุมชนในสถานีตำรวจให้เป็นชุมชนของผู้มีปัญญา รณรงค์ให้มีการอบรมหลักสังคหวัตถุ ๔ หลักกตติ หลักสัปปริสธรรม ๗ หลักศีล ๕ หลักไตรสิกขา เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน ยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ และร่วมต่อต้านอบายมุขต่างๆ ดำเนินกิจกรรมร่วมกับวัดและชุมชน ผ่านโครงการที่กระตุ้นเตือนให้เกิดความรักชาติ และรณรงค์ผ่านสื่อต่างๆ

^{๓๔} สัมภาษณ์ นายมานพ สายไฮคำ, สาธารณสุขอำเภอแม่วาง, วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๓๕} สัมภาษณ์ นายสุทิน จันทรงาม, นายอำเภอแม่วาง, วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๓๖} สัมภาษณ์ นายมงคล กาเหว่า, ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกาดวิทยาคม, วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๓๗} สัมภาษณ์ พระครูสุทธินาถรังสี, เจ้าคณะอำเภอแม่วาง, วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๓๘} สัมภาษณ์ พระครูสุชาติธรรมมาวุธ, เจ้าคณะตำบลแม่วิน, วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๓๙} สัมภาษณ์ พระครูสุนทรธรรมโชติ, เจ้าคณะตำบลบ้านกาด, วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๔๐} สัมภาษณ์ นายวิระชาติ ชี้อรรถกุล, ปลัดอาวุโสอำเภอแม่วาง, วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙.

๓.๓ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของตำรวจโดยใช้หลักธรรม

การมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นสิ่งที่คนทั้งหลายต้องการ ดังนั้น คุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนา ซึ่งการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ทำการวิเคราะห์และประมวลผลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) นำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

๓.๓.๑ ปัญหาและอุปสรรคในอดีต

ปัญหาและอุปสรรคด้านคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจในอดีต คือก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๙ นั้นพบว่า มีปัญหาด้านสุขภาพ คือเจ้าหน้าที่ตำรวจติดสุราเป็นจำนวนมาก สาเหตุของการติดสุราเกิดจากความเครียดด้านต่างๆ เช่น ปัญหาหนี้สิน ปัญหาด้านรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ทั้งนี้ เพราะตำรวจในชั้นประทวนนั้น มีเงินเดือนน้อย และคู่สมรสส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพเสริมที่จะช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวได้ ผลกระทบจึงเกิดขึ้น เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจติดสุรา ส่งผลให้เกิดโรคพิษสุราเรื้อรัง และเสียชีวิตจากอุบัติเหตุเนื่องจากเมาสุรา อีกทั้ง ยังส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่

ปัญหาด้านการศึกษา ในอดีตพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นประทวน ยังไม่มีการส่งเสริมด้านการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม เมื่อการศึกษาไม่ได้รับการพัฒนาย่อมเกิดปัญหาต่อคุณภาพการใช้ชีวิต เพราะยศตำแหน่ง และเงินเดือนจะเพิ่มในสัดส่วนที่น้อย จึงไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพของคนในครอบครัว

๓.๓.๒ สภาพปัญหาปัจจุบันที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า สภาพปัญหาด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เกิดจาก “ตำรวจมีเงินเดือนน้อย เมื่อเทียบกับหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเงินเดือนที่ได้จึงไม่เพียงพอกับรายจ่ายในครัวเรือน ตำรวจจึงต้องแสวงหารายได้เสริมด้วยการทำงานพิเศษหลังจากออกเวร จึงทำให้ไม่มีเวลาพักผ่อน”^{๔๑} เมื่อไม่ได้พักผ่อน สภาพร่างกายย่อมทรุดโทรม ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มกำลังสามารถ ในขณะเดียวกัน พบปัญหาว่า “หน่วยงานขาดกำลังพล คือ กำลังพลมีน้อย ไม่เพียงพอกับปริมาณงานหรือหน้าที่ที่เพิ่มขึ้น และกำลังพลบางส่วนได้โยกย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ยังสถานอื่น”^{๔๒} งานสายตรวจจึงเกิดปัญหา คือ “เจ้าหน้าที่สายตรวจตำบลไม่พร้อมปฏิบัติงาน ขาดกำลังพลหรือนำไปปฏิบัติหน้าที่อื่นที่สำคัญกว่า”^{๔๓} จึงเป็นเหตุให้ “เจ้าหน้าที่

^{๔๑} สัมภาษณ์ นายมูล หน่อแก้ว, มัคทายก, วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๔๒} สัมภาษณ์ พ.ต.ท. ทิฆมวุฒิ บัณจิตสุกุล, รองผู้กำกับการสอบสวน สภ.แม่วาง, วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๔๓} สัมภาษณ์ นายอุ้นเรือน คำภิโล, กำนันตำบลทุ่งปี/ประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอแม่วาง, วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

ตำรวจไปถึงที่เกิดเหตุล่าช้า เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจออกไปปฏิบัติหน้าที่หนึ่งซึ่งอยู่ห่างไกลกับท้องที่เกิดเหตุ”^{๔๔} ส่วนสภาพปัญหาที่เกิดจากความแตกต่างด้านบุคคล พบว่า “ปัญหาตัวบุคคลของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติงานตำรวจแต่ละนายมีปัญหาที่แตกต่างกัน มีความอดทน อดกลั้นที่ต่างกัน ทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจประสบความสำเร็จที่ต่างกัน เช่น ทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจมาก มีความพึงพอใจปานกลาง หรือไม่พึงพอใจ จึงทำให้เกิดช่องว่างระหว่างประชาชนและตำรวจ”^{๔๕} ทั้งนี้ เพราะ “ตัวบุคคลในองค์กรตำรวจถูกคัดเลือกมาจากบุคคลที่มีความรู้ความคิดและอาชีพ ฐานะต่างๆ กัน การฝึกอบรมก็มีสถาบันที่อบรมต่างกัน และบางหลักสูตรก็มุ่งเน้นเรื่องการทำลายล้างอาชญากรรมและการฝึกอบรมก็ไม่เท่ากันแต่ก็อยู่ที่พื้นฐานของแต่ละคนว่าจะสนใจ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจมากเพียงใด และอยู่ที่สำนึกของแต่ละคน ปัญหาการปฏิบัติงานก็มีบ้างตามปกติอยู่แล้ว อยู่ที่ว่าตัวบุคคลจะมุ่งมั่น ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่มากน้อยเพียงใด โดยต้องปฏิบัติตามระเบียบวินัย คำสั่งอยู่ตลอดและต่อเนื่องไปพร้อมกับการมีคุณธรรม”^{๔๖} ปัญหาด้านตัวบุคคลยังพบว่า “...เจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่อายุมากแล้ว ๘๐% อายุเกิน ๕๐ ปี แล้ว ไม่คล่องแคล่วในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานด้วยความเชื่องช้า”^{๔๗} รวมถึงขาดอุปกรณ์เสริมเพื่อให้ช่วยในการปฏิบัติให้มีความรวดเร็วขึ้น คือ “ขาดอุปกรณ์ทางเทคโนโลยี เช่น กล้องวงจรปิดของสถานีไม่มีเลย เมื่อเกิดเหตุต่างๆ จึงขาดหลักฐานที่ใช้ประกอบสำนวนคดี”^{๔๘} เมื่อภาระงานมากและ “งานเกิดปัญหาย่อมส่งผลต่อสุขภาพใจ มีความเครียดเกิดขึ้นกับตำรวจ”^{๔๙} ซึ่งรับทราบได้จากสื่อโดยทั่วไปว่า “ตำรวจเกิดความเครียด แล้วยิ่งตัวตายเหมือนที่สื่อลงข่าว”^{๕๐} และปัญหาด้านรายได้ยังหมายรวมถึงค่าเบี้ยเลี้ยง “เบี้ยเลี้ยงข้าราชการตำรวจในการปฏิบัติงานไม่ได้รับตามสิทธิ์ ได้แต่น้อยมาก ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายหรือค่าครองชีพในปัจจุบัน”^{๕๑}

สรุปว่า สภาพปัญหาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจ คือ มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ สภาพร่างกายที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติ จิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ และมี

^{๔๔} สัมภาษณ์ นายสุราษฎร์ เจริญวงศ์, หัวหน้ากัญญาณพรัตน์แม่วาง, วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๔๕} สัมภาษณ์ พ.ต.อ.วงศ์พัทธ์ จำรูญพันธุ์, รักษาการแทนผู้กำกับการ สภ.แม่วาง จ.เชียงใหม่, วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๔๖} สัมภาษณ์ พ.ต.ท. พิทักษ์ ทวงศ์, หัวหน้างานสอบสวน สภ.แม่วาง, วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๔๗} สัมภาษณ์ นายมานพ สายโฮคำ, สาธารณสุขอำเภอแม่วาง, วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๔๘} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ กันทะวงศ์, หัวหน้าอาสาสมัครตำรวจบ้าน, วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๔๙} สัมภาษณ์ นายมงคล กาเหว่า, ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกาดวิทยาคม, วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๕๐} สัมภาษณ์ พระครูสุนทรธรรมโชติ, เจ้าคณะตำบลบ้านกาด, วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๕๑} สัมภาษณ์ นายวิระชาติ ชื้อตระกูล, ปลัดอาวุโสอำเภอแม่วาง, วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙.

ความเครียดจากภาระหน้าที่ของตำรวจ สภาพปัญหาด้านการปฏิบัติงาน เกิดจากกำลังพลไม่เพียงพอ ต่อภาระงาน และขาดอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่ใช้สนับสนุนการทำงานของตำรวจ

๓.๓.๓ แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยใช้หลักธรรม

๑) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของตำรวจ โดยใช้หลักศีล ๕

การนำหลักศีล ๕ มาใช้กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตำรวจนั้น จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า “เจ้าหน้าที่ตำรวจควรควบคุมกาย วาจาและใจ ให้ตั้งอยู่ในคุณงามความดี สามารถดำรงตนด้วยดี มีชีวิตที่เกื้อกูลกันและกัน”^{๕๒} ยึดมั่นในการปฏิบัติตามหลักของศีล ๕ เพราะถ้าหาก “อยากมีชีวิตที่สมบูรณ์ต้องไม่เบียดเบียนผู้ทั้งคนและสัตว์ ปลุกฝังเมตตาอารีต่อสรรพสัตว์ทั้งหลาย มีความรักในตนเอง”^{๕๓} ทั้งนี้ อาณิสสของ “ผู้ที่งดเว้นจากปาณาติบาตแล้ว ตนเองย่อมได้ ความไม่มีภัย ความไม่มีเวร ความไม่มีทุกข์ ตนเองก็เป็นสุข ชีวิตมีความปลอดภัยไม่ต้องหวาดระแวง กันและกัน การประกอบกิจการงานก็จะสะดวกราบรื่น”^{๕๔} อีกทั้ง “ผู้ที่ปฏิบัติตามหลักศีล ๕ ย่อมเป็นผู้ที่มีจิตใจเยือกเย็น ยับยั้งโทสะ และความพยาบาท อันจะเป็นภัยแก่ตนเองได้”^{๕๕} เจ้าหน้าที่ตำรวจ “ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ไม่ลักทรัพย์ ไม่ฉ้อโกงประชาชน ไม่หลอกลวง ปลอม ยกยอก สับเปลี่ยน ไม่นำเอาของกลางที่ยึดได้มาเป็นของตนเอง คือต้องลด โลภะซึ่งเป็นความอยากได้ในทรัพย์ นั้นให้ได้”^{๕๖} ดังนั้น ผู้บังคับบัญชา “ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติตามหน้าที่ด้วยความสุจริต ธรรม คือ สัมมาอาชีวะ เลี้ยงชีพด้วยบริสุทธิ์”^{๕๗} หลักของศีลในแต่ละข้อล้วนมีความสำคัญยิ่ง ผู้ปฏิบัติ จึงไม่ควรละเว้นการปฏิบัติโดยเฉพาะศีลข้อ ๓ เพราะเป็นข้อที่ช่วยให้ชีวิตครอบคลุมเกิดความสงบสุข ดังนั้น “เจ้าหน้าที่ตำรวจควรประยุกต์ใช้หลักของศีลในข้อ ๓ คือ กาเมสุมิฉฉาจาร (ประพฤติผิดในกาม) หมายถึง ต้องไม่ประพฤติผิดทางด้านคูครองของคนอื่น ที่เขาไม่ใช่สามีหรือภรรยาของตน ดังนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจจำเป็นต้องเป็นผู้รู้เท่าทันต่อจิตใจ เป็นผู้สำรวมระวัง สำรวจตัวเอง เพื่อมิให้กระทำให้เกิดขึ้น ทั้งทางกาย วาจา และใจ”^{๕๘} “เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องมีความยินดีในคูครอง รู้จักยับยั้งชั่งใจ

^{๕๒} สัมภาษณ์ นายมูล หน่อแก้ว, มัคทายก, วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๕๓} สัมภาษณ์ พ.ต.ท. ทีฆวุฒิ บัณฑิตชูสกุล, รองผู้กำกับการสอบสวน สภ.แม่วาง, วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๕๔} สัมภาษณ์ นายอุ้นเรือน คำภีโล, กำนันตำบลทุ่งปี/ประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอแม่วาง, วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๕๕} สัมภาษณ์ นายสุราษฎร์ เจริญวงศ์, หัวหน้ากู้ภัยนพรัตน์แม่วาง, วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๕๖} สัมภาษณ์ พ.ต.อ.วงศ์พัทธ์ จำรูญพันธ์, รักษาการแทนผู้กำกับการ สภ.แม่วาง จ.เชียงใหม่, วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๕๗} สัมภาษณ์ พ.ต.ท. พิทักษ์ ทาวงค์, หัวหน้างานสอบสวน สภ.แม่วาง, วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๕๘} สัมภาษณ์ นายวิระชาติ ชื้อตระกูล, ปลัดอาวุโสอำเภอแม่วาง, วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙.

ควบคุมใจของตนเองในเรื่องของกามารมณ์ อย่างนี้แล้ว สถาบันของครอบครัวย่อมมีความสุขด้วยอันสงส์คือ เกิดความซื่อสัตย์จริงใจต่อกัน ไว้วางใจกันได้ ย่อมให้เคารพในสิทธิความเป็นสามีภรรยาของกันและกัน ไม่เกิดการหย่าร้าง การแตกร้างภายในครอบครัว สามารถสร้างความมั่นคงและความอบอุ่นภายในครอบครัว ย่อมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และกำจัดภัยเวรทั้งปัจจุบันและอนาคต”^{๕๙} การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น การใช้วาจาที่ดี การพูดที่เป็นเหตุเป็นผล จะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้เกิดขึ้นได้ ดังนั้น“เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องงดเว้นจากการพูดเท็จ ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดคำหยาบ คำเพ้อเจ้อ คือ ผู้ปฏิบัติไม่พูดคำไร้สาระ จะต้องสำรวมระวังในวาจา งดเว้นจากวจีทุจริต”^{๖๐} เจ้าหน้าที่ตำรวจ “ควรใช้คำพูดที่ชักจูงให้มีความสามัคคีปองดองกัน เห็นทางใด จะแตกร้างกันขึ้นก็ชี้แจงปรับความเข้าใจกันให้ถูกต้อง”^{๖๑} เพราะ “การใช้ปิยวาจาที่ดี ย่อมได้รับอันสงส์คือ ย่อมมีความซื่อสัตย์ความจริงใจไว้วางใจกันต่อกันในสังคม ย่อมได้รับความรักความสามัคคีในหมู่คณะ ย่อมป้องกันผลประโยชน์ของกันและกัน ย่อมได้รับวาจาที่ประสานประโยชน์ของกันและกัน ไม่ทำลายกันด้วยคำพูด เพื่อให้อยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสุข สามารถกำจัดภัยเวรทั้งในปัจจุบันและอนาคต”^{๖๒} ในเรื่องการสุรานั้น ผู้ดื่มสุราส่วนใหญ่เมื่อเกิดอาการเมาแล้ว ทำให้ขาดสติในการควบคุมตนเอง บางคนขับรถในขณะที่เมาสุรา ทำให้เกิดอุบัติเหตุ สูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน ดังนั้น“เจ้าหน้าที่ตำรวจควรงดเว้นจากการดื่มสุรา เพราะสุราทำให้ขาดสติสัมปชัญญะ เป็นทางเสื่อม และไม่เสพลิงเสพลิตทั้งหลาย หากมีความเครียด ความกังวลใจ ความทุกข์จากความผิดหวัง ควรใช้หลักธรรมต่างๆ เป็นเครื่องเตือนใจ”^{๖๓} ด้วยความรับผิดชอบของผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ เจ้าหน้าที่ตำรวจ “ต้องเป็นผู้สำรวมระวังด้วยสติสัมปชัญญะ เป็นผู้เข้าใจและเลือกเสพลิงที่มีคุณค่า ที่เป็นประโยชน์”^{๖๔} และ “ต้องไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต การครองชีวิตย่อมประสบความสำเร็จ”^{๖๕} การรักษาศีลข้อต่างๆ ให้เกิด ให้มีขึ้น ผู้ปฏิบัติย่อมเป็นผู้มีสติรอบคอบสามารถควบคุมใจของตนเองได้ “สามารถป้องกันมิให้เกิดการทะเลาะวิวาท และทำร้ายกัน ป้องกันสุขภาพทางกาย และจิตมิให้เสื่อม ป้องกันอาชญากรรมมิฉาชีพ และการกระทำทุจริตต่างๆ สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถกำจัดภัยเวรทั้งปัจจุบัน และอนาคต”^{๖๖} ผู้ที่ “รักษาศีล ๕ เป็นปรกติทางกาย วาจา และใจ คือ โดยอาศัยความ

^{๕๙} สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ กันทะวงศ์, หัวหน้าอาสาสมัครตำรวจบ้าน, วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๖๐} สัมภาษณ์ นายใจคำ ตาปัญญา, ปราชญ์ชาวบ้าน, วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๖๑} สัมภาษณ์ นายมานพ สายไฮคำ, สาธารณสุขอำเภอแม่วาง, วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๖๒} สัมภาษณ์ นายสุทิน จันทรงาม, นายอำเภอแม่วาง, วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๖๓} สัมภาษณ์ นายมงคล กาเหว่า, ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกาดวิทยาคม, วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๖๔} สัมภาษณ์ พระครูสุทธินิธินรังสี, เจ้าคณะอำเภอแม่วาง, วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๖๕} สัมภาษณ์ พระครูสุชาติธรรมารุณ, เจ้าคณะตำบลแม่วิน, วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๖๖} สัมภาษณ์ พระครูสุนทรธรรมโชติ, เจ้าคณะตำบลบ้านกาด, วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๙.

ตั้งใจรักษาปกติของตนเองไว้ได้ ย่อมเป็นความประพัตที่มีระเบียบวินัย มีการดำเนินชีวิตโดยสุจริตธรรมโดยอาศัยเลี้ยงชีพชอบประกอบด้วยสัมมาชีวะ คือ อาชีพที่สุจริต ไม่เบียดเบียนตนเองผู้อื่น แต่ให้เป็นผู้เพียรพยายามฝึกฝนฝึกทักษะของตนเองในการประกอบอาชีพให้ถูกต้อง เป็นผู้ที่ฉลาด รู้จักการอุปโภค บริโภคที่ถูกต้อง รู้จักศึกษาฝึกฝนวิชาการอันทันสมัยและเทคโนโลยีใหม่ๆ สังคมก็จะหมดไปจากพฤติกรรมที่ไม่ดีทั้งหลาย ย่อมได้รับความสุขจากการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน คือ ย่อมเป็นผู้มีพฤติกรรมที่ซื่อสัตย์สุจริต มีความรักเกียรติ ศักดิ์ศรีของตน เป็นผู้ที่เคารพกรรมสิทธิ์สิทธิของผู้อื่น เกิดความมั่นใจมั่นคงในทรัพย์สินของตนเอง ไม่หวาดระแวงและกังวล ย่อมอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถกำจัดภัยเวรทั้งปัจจุบันและอนาคต”^{๖๗}

สรุปว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยใช้หลักศีล ๕ ควรเป็นไปในแนวทางของการควบคุมกาย วาจา และใจให้ตั้งอยู่ในคุณงามความดี ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน มีความเมตตาและความรักต่อตนเองและผู้อื่น งดเว้นการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต เพื่อความไม่มีเวรต่อกันและกัน งดเว้นจากการลักทรัพย์ ไม่คดโกง ไม่ละโมภ ให้ประกอบสัมมาอาชีพะเลี้ยงชีพด้วยบริสุทธิ์ งดเว้นจากการประพัตผิดในกาม เพื่อชีวิตคู่ที่มีความสุข ไม่เกิดการหย่าร้าง แดกร้าวภายในครอบครัว สร้างความมั่นคงและผาสุก งดเว้นจากการพูดเท็จ ไม่ไปปดมดเท็จ สรรวมวาจา ใช้คำพูดที่ก่อให้เกิดประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ มีปียวาจาที่ดี เพื่อให้สังคมได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และงดเว้นจากการเสพสุรา และยาเสพติด เพราะสุราและยาเสพติดทำให้ขาดสติสัมปชัญญะ ขาดความยั้งคิด เป็นทางเสื่อม ผู้ที่สามารถรักษาศีลได้ จะนำพาความสุขความเจริญมาสู่ตนและครอบครัว สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๒) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของตำรวจ โดยใช้หลักไตรสิกขา

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยใช้หลักไตรสิกขานั้น ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญแล้ว สังเคราะห์เนื้อหาที่สำคัญได้ ดังนี้

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า หลักไตรสิกขา ประกอบด้วย ศีล สมาธิ และปัญญา ในด้านศีลนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจ “ควรพัฒนาด้านพฤติกรรม คือให้มีการรักษาศีล คือ เว้นจากการฆ่าสัตว์ เว้นจากการลักทรัพย์ เว้นจากการประพัตผิดในกาม และเว้นจากการดื่มสุรา เมื่อบุคคลรักษาศีลได้ ย่อมนำความสุขความเจริญมาสู่ตนเองและครอบครัว”^{๖๘} ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ “ฝึกให้รู้จักอินทรี (อินทรีสังวร) คือ รับรู้สิ่งแวดล้อมโดยผ่านทางอินทรี คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ถ้ารับรู้ใช้หูตาเป็น ก็เกิดประโยชน์ ถ้าไม่เป็น ฟังไม่เป็น ก็เกิดโทษ

^{๖๗} สัมภาษณ์ นายวิระชาติ ชี้อตระกูล, ปลัดอาวุโสอำเภอแม่วาง, วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๖๘} สัมภาษณ์ พระครูสุชาติธรรมารุณ, เจ้าคณะตำบลแม่วิน, วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙.

คือเกิดความลุ่มหลงมัวเมา ถูกหลอกลวง”^{๖๙} เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องเป็นผู้ที่มีปัญญา “ต้องรู้จักใช้หูตา แสวงหาความรู้”^{๗๐} ต้อง “รู้จักแยกแยะสิ่งไหนผิด สิ่งไหนถูก สิ่งไหนควรทำ สิ่งไหนไม่ควรทำ”^{๗๑} และ “รู้จักควบคุมสติ รู้จักประมาณ ไม่ใช่จ่ายฟุ่มเฟือย หัดเป็นผู้มัธยัสถ์”^{๗๒} เป็นผู้ประพฤติดี “หาเลี้ยงชีพด้วยความบริสุทธิ์ ไม่ทุจริตในสัมมาอาชีพของตนเอง”^{๗๓} และ “ควรฝึกฝนพัฒนาด้านจิตใจ เพราะจิตใจเป็นฐานของพฤติกรรม จิตคิดอย่างไร กายย่อมทำตามแบบนั้น ถ้าจิตใจได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นแล้ว ย่อมควบคุมดูแลพฤติกรรมไปในทางที่ดีงามได้”^{๗๔} เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องฝึก “พัฒนาจิตด้วยการมีความรัก ความปรารถนาดี เป็นมิตรกับผู้อื่น”^{๗๕} ทั้งนี้ “ต้องฝึกให้ตนเองมีความเกรงกลัวต่อบาป จะได้ไม่กระทำความผิด”^{๗๖} ต้อง “ฝึกให้จิตใจเป็นคนเข้มแข็ง หนักแน่นมั่นคง ไม่หลงไปกับบอบายมุขต่างๆ”^{๗๗} เจ้าหน้าที่ตำรวจต้อง “หมั่นฝึกหาความรู้เพื่อพัฒนาปัญญา เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับชีวิต”^{๗๘} รวมถึง “หมั่นฝึกใช้ปัญญา เพราะปัญญาจะช่วยให้การดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกต้องดีงาม”^{๗๙}

สรุปว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามหลักไตรสิกขานั้น ควรพัฒนาด้านพฤติกรรม คือ ให้มีการรักษาศีล เพื่อนำความสุขความเจริญมาสู่ตนและครอบครัว ให้รู้จักอินทรีย์ (อินทรีสังวร) คือรับรู้โดยผ่าน หู ตา จมูก ลิ้น กาย ใจ ที่ถูกต้องและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ รู้แยกแยะถูกผิด สิ่งไหนควรทำหรือไม่ควรทำ มีจิตใจดีงาม เพราะจิตใจดีงามย่อมควบคุมพฤติกรรมให้เป็นไปในทางที่ดีได้ มีความรักและปรารถนาดีต่อผู้อื่น มีความละเอียดรอบคอบ มีจิตใจที่เข้มแข็ง หนักแน่น มั่นคง ไม่หลงไปกับบอบายมุข มีสัมมาอาชีพ เลี้ยงชีพด้วยบริสุทธิ์ มีสติ รู้ประมาณตน เป็นผู้มัธยัสถ์ และหมั่นศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาสติปัญญา หมั่นฝึกใช้ปัญญาเพื่อการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงาม

^{๖๙} สัมภาษณ์ พ.ต.ท. ที่ฆวุฒิ บัณฑิตชูสกุล, รองผู้กำกับการสอบสวน สภ.แม่วาง, วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๗๐} สัมภาษณ์ นายอุ้นเรือน คำภีโร, กำนันตำบลทุ่งปี/ประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอแม่วาง, วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๗๑} สัมภาษณ์ นายสุราษฎร์ เจริญวงศ์, หัวหน้ากัญยานพรรัตน์แม่วาง, วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๗๒} สัมภาษณ์ พระครูสุชาติธรรมารุช, เจ้าคณะตำบลบ้านกาด, วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๗๓} สัมภาษณ์ พ.ต.ท. พิทักษ์ ทวงศ์, หัวหน้างานสอบสวน สภ.แม่วาง, วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๗๔} สัมภาษณ์ นายวิระชาติ ชี้อตระกูล, ปลัดอาวุโสอำเภอแม่วาง, วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๗๕} สัมภาษณ์ นายใจคำ ตาปัญญา, ปราชญ์ชาวบ้าน, วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๗๖} สัมภาษณ์ นายมานพ สายโฮคำ, สาธารณสุขอำเภอแม่วาง, วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๗๗} สัมภาษณ์ นายสุทิน จันทรงาม, นายอำเภอแม่วาง, วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๗๘} สัมภาษณ์ นายมงคล กาเหว่า, ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกาดวิทยาคม, วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๗๙} สัมภาษณ์ พระครูสุทธิญาณรังสี, เจ้าคณะอำเภอแม่วาง, วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙.

๓.๔ สรุป

ในอดีตช่วงก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๙ สถานีตำรวจภูธรแม่วาง ยังไม่ได้รับการปรับปรุงพัฒนาอย่างเป็นระบบ ในเรื่องบริบทสภาพแวดล้อมภายในสถานีตำรวจ และแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ทั้งนี้ เนื่องด้วยการติดต่อสื่อสารจากส่วนกลางถึงส่วนภูธร ยังไม่มีความทันสมัย การสั่งการต่างๆ ยังติดขัด ไม่ชัดเจน ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจบางคน หย่อนยาน อีกทั้งองค์กรตำรวจเองในขณะนั้น ยังไม่มีมาตรการตรวจสอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จึงเกิดปัญหาสะสม ส่วนด้านคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ก็ยังไม่มีนโยบายที่จะสนับสนุนส่งเสริมหรือพัฒนาให้ดีขึ้น ด้วยเงินเดือนที่น้อย และค่าสมรสของเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้ประกอบสัมมาอาชีพ ที่จะสามารถช่วยสร้างรายได้เพิ่ม เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงมีภาระหนี้สินเป็นส่วนใหญ่ เกิดปัญหาต่อสุขภาพจิตจนนำไปสู่การดื่มสุรา แล้วก่อเกิดผลกระทบตามมาอย่างไม่หยุดหย่อน ด้วยเหตุที่คนห่างวัด ห่างจากหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา เมื่อประสบกับปัญหาจึงหาทางออกด้วยการดื่มสุรา ในอดีต การแสวงหาความรู้ตามหลักธรรมในศาสนานั้น จึงเป็นเพียงกิจเฉพาะตัวบุคคลเท่านั้น

ต่อมา ด้วยนโยบายการตรวจราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้กำหนดให้สถานีตำรวจภูธรแม่วาง ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้เป็นสถานีตำรวจเพื่อประชาชน จึงเป็นแรงหนุนเสริมให้สถานีตำรวจภูธรแม่วางได้รับการปรับปรุงพัฒนาตามลำดับ มีการปรับปรุงสถานที่ทำงานเพื่อให้สะดวกต่อการให้บริการประชาชน มีการจัดทำป้ายรณรงค์ ชี้แจงวิธีการปฏิบัติงานที่ถูกต้องของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อให้ประชาชนได้อุ่นใจเมื่อมาใช้บริการ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสถานีตำรวจภูธรแม่วางจะมีการพัฒนาปรับปรุงระบบ วิธีการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมภายในสถานีเพื่อประชาชนแล้ว แต่ยังไม่ถึงเป้าหมายของโรงพักวิถีพุทธ ดังนั้น แนวทางการดำเนินงานพัฒนาโรงพักแม่วางเพื่อก้าวสู่โรงพักวิถีพุทธ ควรเริ่มจากด้านการจัดสถานที่ของสถานีตำรวจตามหลักโรงพักวิถีพุทธ โดยจัดให้มีสถานีตำรวจที่สะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีห้องพระ เพื่อให้ตำรวจและประชาชนผู้มาใช้บริการได้เข้าสวดมนต์ไหว้พระ เพื่อให้มีสิ่งที่จะช่วยยึดเหนี่ยวจิตใจ อาณาบริเวณสถานีตำรวจควรมีต้นไม้ที่ให้ความร่มรื่น ภูมิทัศน์โดยรอบสถานีต้องสะอาดตา มีห้องน้ำที่สะอาด และมีห้องน้ำสำหรับผู้พิการ มีสถานที่จอดรถที่สะดวก มีที่พักหรือห้องพักสำหรับผู้มาติดต่อหรือมาใช้บริการ และควรมีศาลาพักผ่อนไว้ผ่อนคลาย รวมถึงการจัดให้มีน้ำดื่ม และสื่อบันเทิงไว้บริการประชาชน เมื่อมุมมองทางกายภาพเป็นรูปธรรมแล้ว ควรจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ในสถานีตำรวจ โดยการจัดให้มีการสวดมนต์ ไหว้พระ ฟังธรรม ฝึกการปฏิบัติภาวนา การรับศีล การสงเคราะห์พุทธบริษัท ๔ การร่วมสร้างและบูรณปฏิสังขรณ์ศาสนสถาน การศึกษาด้านพิธีกรรมต่างๆ รวมถึงการอบรมด้านเจตคติที่ดีต่อพระพุทธศาสนา ทั้งนี้ ควรจัดกิจกรรมหรือร่วมดำเนินกิจกรรมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐภาคเอกชน และภาคประชาชน อย่างไรก็ตาม การดำเนินงาน มีอาจสำเร็จผลได้ หากขาดการรณรงค์ ดังนั้น จึงต้องรณรงค์ปลูกฝังธรรมะแก่ตำรวจในสถานี โดยเริ่มจาก

การกำหนดนโยบาย และดำเนินการตามนโยบาย ผู้บังคับบัญชาควรเป็นผู้นำในการประพฤติปฏิบัติ ด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างภาพลักษณ์ชุมชนในสถานีดำรงให้เป็นชุมชนของผู้มีปัญหา ธรรมรงค์ให้มีการอบรมหลักสังคหวัตถุ ๔ หลักอคติ พรหมวิหาร ๔ หลักสัปปริสธรรม ๗ หลักศีล ๕ หลักไตรสิกขา เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน ยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ และร่วมต่อต้านอบายมุขต่างๆ ดำเนินกิจกรรมร่วมกับวัดและชุมชน ผ่านโครงการที่กระตุ้นเตือนให้เกิดความรักชาติ และธรรมรงค์ผ่านสื่อ

ในส่วนสภาพปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจ คือ มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ สภาพร่างกายที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติ จิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ และมีความเครียดจากภาระหน้าที่ของตำรวจ สภาพปัญหาด้านการปฏิบัติงาน เกิดจากกำลังพลไม่เพียงพอต่อภาระงาน และขาดอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่ใช้สนับสนุนการทำงานของตำรวจ จึงควรใช้แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยใช้หลักศีล ๕ เป็นไปในแนวทางของการควบคุมกาย วาจา และใจให้ตั้งอยู่ในคุณงามความดี ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน มีความเมตตาและความรักต่อตนเอง และผู้อื่น จดเว้นการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต เพื่อความไม่มีเวรต่อกันและกัน จดเว้นจากการลักทรัพย์ ไม่คดโกง ไม่ละโมภ ให้ประกอบสัมมาอาชีวะเลี้ยงชีพด้วยบริสุทธิ์ จดเว้นจากการประพฤติดินในกาม เพื่อชีวิตคู่ที่มีความสุข ไม่เกิดการหย่าร้าง แตร้าวภายในครอบครัว สร้างความมั่นคงและผาสุก จดเว้นจากการพูดเท็จ ไม่ไปปดมดเท็จ สรรวมวาจา ใช้คำพูดที่ก่อให้เกิดประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ มีปียวาจาที่ดี เพื่อให้สังคมได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และจดเว้นจากการเสพสุรา และยาเสพติด เพราะสุราและยาเสพติดทำให้ขาดสติสัมปชัญญะ ขาดความยั้งคิด เป็นทางเสื่อม ผู้ที่สามารถรักษาศีลได้ จะนำพาความสุขความเจริญมาสู่ตนและครอบครัว สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามหลักไตรสิกขานั้น ควรพัฒนาด้านพฤติกรรม คือ ให้มีการรักษาศีล ให้รู้จักอินทรีย์ (อินทรีสังวร) คือรับรู้โดยผ่าน หู ตา จมูก ลิ้น กาย ใจ ที่ถูกต้องและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ รู้แยกแยะถูกผิด สิ่งไหนควรทำหรือไม่ควรทำ มีจิตใจดีงาม เพราะจิตใจดีงามย่อมควบคุมพฤติกรรมให้เป็นไปในทางที่ดีได้ มีความรักและปรารถนาดีต่อผู้อื่น มีความละเอียดรอบคอบ มีจิตใจที่เข้มแข็ง หนักแน่น มั่นคง ไม่หลงไปกับอบายมุข มีสัมมาอาชีวะ เลี้ยงชีพด้วยบริสุทธิ์ มีสติ รู้ประมาณตน เป็นผู้มัธยัสถ์ และหมั่นศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาสติปัญญา หมั่นฝึกใช้ปัญญาเพื่อการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงาม

สรุปว่า แนวทางการดำเนินงานพัฒนาโรงพักแม่วางเพื่อก้าวสู่โรงพักวิถีพุทธนั้น จำเป็นต้องกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน ผู้บังคับบัญชาต้องเป็นผู้นำในการดำเนินงาน ต้องสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่เมื่อปฏิบัติแล้ว สามารถยึดโยงสู่หลักทางพระพุทธศาสนา และควรนำหลักธรรมต่างๆ ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับการปฏิบัติงานในแต่ละหน้าที่ งานในแต่ละด้าน เหมาะกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเหมาะสมต่อผู้บังคับบัญชาที่จะใช้ปกครองผู้ใต้บังคับบัญชามาประยุกต์ใช้ ทั้งนี้ เพื่อสนองต่อประโยชน์สุขทั้งของประชาชนและของเจ้าหน้าที่ตำรวจ